

Kitabxanaçı əməyi - vətənpərvərlik ruhu

Bu gün M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanası virtual informasiya mübadiləsi, virtual oxu, virtual ünsiyyət və idrak mədəniyyətinin bələdçisi olmağa çalışır. Kitabxananın müasir kompüter avadanlıqları ilə təchiz edilməsi, kitabxana işinin ənənəvi formalarının elektronlaşdırılması və mütəxəssislərin informasiya mədəniyyətinin artırılması internet üzərindən məsafədən informasiya resurslarına əlverişliliyin təmin edilməsinə şərait yaradır.

Azərbaycan Milli Kitabxanası istifadəçilərin elektron-informasiya tələbatını ödəmək məqsədilə daim yeni layihələr həyata keçirir, kreativ iş formalarından istifadə edir. Bu mənada "Elektron virtual" sərgi layihəsi xüsusilə diqqəti cəlb edir. Kitab sərgilərinin təşkili kitabxana fəaliyyətinin mühüm istiqaməti olub, kitabxana-informasiya xidmətinin inkişafına təsir göstərir, çünki kitabxananın kitab təqdim etmək qabiliyyəti və ümumiyyətlə, kitabxana haqqında ilk təəssürat oxucuda kitab sərgiləri ilə tanış olarkən formalaşır. Yeni texnologiyalardan faydalanma imkanları kitabxana xidmətinin qədim ənənəvi formasına da innovasiyaların tətbiqini stimullaşdırır.

Milli Kitabxana müstəqil dövlətimizin suverenliyi və ölkəmizin ərazi bütövlüyü üçün tarixi əhəmiyyət kəsb edən son dövrlərdə müzəffər ordumuzun zəfər yürüşünə dəstək olaraq cəmiyyətdə vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi, uzun illər işğal altında qalan, dağıdılıb talan edilən tarixi-mədəni irsimizin dünyaya tanınması məqsədilə resurslarını maksimum dərəcədə istifadəçilərə yaxınlaşdırmaq üçün böyük səy göstərir. Kitabxanada elektron kataloq və elektron kitabxana, elektron məlumat bazaları, virtual sərgilər kimi müxtəlif innovativ metodlardan istifadə böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Kitabxanada Azərbaycan həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə təqdim etmək üçün tariximizə, mədəniyyətimizə, daxili və xarici siyasətimizə, Dağlıq Qarabağ məsələsinə və digər mühüm sahələrə dair elektron virtual sərgilər, elektron məlumat bazaları hazırlanaraq bütün dünyaya yayımlanır. Kitabxana tərəfindən ənənəvi olaraq bu və ya digər mövzularda dair tərtib edilən kitab sərgiləri pandemiya dövründə və eyni zamanda müharibə şəraitində onlayn rejimdə virtual sərgilər formatında hazırlanaraq təqdim olunur. Virtual kitab sərgiləri müasir dövrdə ən geniş yayılmış və istifadəçilər tərəfindən arzu olunan xidmət növlərindən biridir. Kitabxana fondunda olan tammətnli resurslara, internet resurslarına, bibliografik göstəricilərə, qrafik təsvirlərə və digər əlavə materiallara istinad etməklə tərtib olunan virtual sərgilər zəruri informasiya axtarışı üçün vaxt itkisinin qarşısını alır.

Qısa zaman kəsiyində kitabxanada "Qarabağ Azərbaycanı!", "Qarabağ abidələri", "Qarabağ xalq sənətkarlığı", "Qarabağ geyimləri", "Qarabağ xalçaları" adlı elektron sərgilər Azərbaycan və ingilis dillərində hazırlanmış və virtual rejimdə təqdim edilmişdir. Təqdim olunan sərgilərdə Qarabağ bölgəsinin tarixi abidələri, Qarabağın milli geyimləri, qədim xalçaçılıq sənəti, zərgərlik nümunələri, qədim türk musiqi alətləri və onlar haqqında məlumatlar, fotolar, Qarabağda daş işləmə, dulusçuluq, metal işləmə, toxuculuq, təsviri sənət və digər sənət növlərinə dair materiallar xüsusi yer tutur. Eyni zamanda Qarabağ haqqında Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin fikirləri, Qarabağın tarixini, Qarabağ həqiqətlərini əks etdirən kitablar, məqalələr, mədəni irs nümunələri, həmin bölgənin görkəmli şəxsiyyətləri haqqında materiallar da təqdim olunur. Sərgilərdə nümayiş olunan sənədlər tam mətnli ilə verilir. Kitabxananın xüsusi seçilmiş və sistemləşdirilmiş elektron sənədlər toplusunun, onlar haqqında məlumatları özündə əks etdirən, informasiya resurslarını aşkarlayan və reklam edən virtual sərgilər istifadəçilərin informasiya tələbatının ödənilməsində böyük rol oynayır. Bu gün Milli Kitabxanada virtual sərgilərin təşkili, onların işlənməsi üçün program təminatının, multimedia vasitələrinin, formaların, yeniliklərin tətbiqi sərgi işinin daha səmərəli şəkildə inkişafına imkan yaradır. Virtual sərgi distant istifadəçi üçün internet şəbəkəsində onlayn xidmət növü kimi təqdim edilir, yəni kitabxanaya gəlməyən, onun xidmətlərindən məsafədən yararlanan, kompüterdən ayrıldıqdan mətnləri informasiya xid-

mətdən istifadə etmək arzusunda olan istifadəçi üçün nəzərdə tutulur.

Pandemiya dövründə Milli Kitabxana tərəfindən virtual reyimdə əlamətdar tarixi hadisələrə, görkəmli şəxsiyyətlərə dair, habelə müxtəlif mövzularda 40 adda elektron virtual sərgi tərtib edilərək istifadəçilərin ixtiyarına verilməmişdir. Qeyd edək ki, Milli Kitabxananın tərtib etdiyi virtual sərgilər və elektron məlumat bazaları Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi tərəfindən əhəmiyyətli dərəcədə qiymətləndirilərək onların linkləri geniş təbliğ olunmaq üçün mütəmadi olaraq xarici ölkələrdəki səfirliklərimizə göndərilir və onlar tərəfindən geniş şəkildə istifadə olunur.

Cəmiyyətimizin milli mənlik şüurunun inkişaf etdirilməsində, onlarda vətənpərvərlik hissələrinin artırılmasında təbliğatın, maarifləndirici tədbirlərin əhəmiyyəti böyükdür. Vətənpərvərlik insanı səciyyələndirən ən mühüm keyfiyyətlərdən olduğundan onun böyükdə olan nəsle aşılınması, uşaq, yeniyetmə və gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi həmişə vacib məsələlərdən biri olmuşdür. Buna görə də Ulu Öndər, müstəqil Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyev vətənpərvərlik tərbiyəsinə, uşaq və gənclərin vətənpərvər ruhda böyüməsinə xüsusi əhəmiyyət vermiş və bunu çıxışlarında dönə-dönə tövsiyə etmişdir: *"Vətən müharibəsi bütün xalqın, hər bir vətəndaşın öz şərafət və namusunu qorumaq üçün aparılan müharibədir", "Gərək nəbzün Vətənin nəbzi ilə vursun"...*

Ulu Öndərin söylədiyi bu fikirlər həmişə dəyərli olmuşdur və xalqımızı, millətimizi daha xoşbəxt gələcəyə səsəyir. Son günlər Milli Kitabxanada həyata keçirilən elektron layihələrdən biri də vətənpərvərlik mövzusunda "Elektron məlumat" bazalarının hazırlanmasıdır. Yeni informasiya texnologiyalarının mənimsənilməsi və tətbiqi nəticəsində Milli Kitabxananın iş təcrübəsində "Elektron məlumat" bazalarının yaradılması geniş miqyas almışdır. Bu gün erməni qəsbkarlarına qarşı ölüm-dirim savaşında həlak olmuş qəhrəmanlarımızın ibrətəməz həyatı, şəxsi nümunəsi, apardığımız hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsi elektron məlumat bazalarının əsas mövzusunə çevrilmişdir. Milli Kitabxananın hərbi-vətənpərvərlik mövzusunda hazırladığı "Vətənimdir Azərbaycan", "Qarabağ müharibəsi", "31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günü", "Xocalı", "20 Yanvar qan yaddaşımız", "Aprel döyüşləri bizim şanlı qələbəmizdir", "Azərbaycanın Milli qəhrəmanları", "26 İyun Milli Ordu Günüdür", "Azərbaycan əsgəri", "Qarabağ müharibəsi", "Qarabağ - Şuşa həsrəti", "18 Oktyabr Milli Müstəqillik Günü" adlı elektron məlumat bazaları Vətən uğrunda döyüşən, şəhid olan döyüşçülərimizi tanımaq və unutmamaq üçün təqdim olunan bir layihədir.

Milli Kitabxanada Qarabağ mövzusu ilə əlaqədar Qarabağın görkəmli şəxsiyyətlərinə həsr olunan elektron məlumat bazaları da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu məlumat bazalarında Qarabağın görkəmli şəxsiyyətlərinin həyat və fəaliyyətinə, yaradıcılığına dair tammətnli resurslar, rəsmi sənədlər, fotolar, xatirələrinin əbədiləşdirilməsi üçün materiallar təqdim olunur. Kitabxanada "Üzeyir Hacıbəyli", "Əbədiyyə bəy sənətkar Bülbül", "Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev-150", "Əhməd bəy Ağaoğlu-150", "Molla Pənah Vaqif" və digər görkəmli şəxsiyyətlərə dair elektron məlumat bazaları hazırlanmışdır.

Bu gün yeni elektron layihələrin internetdə təqdim edilməsi kitabxanaların istifadəçilərlə distant ünsiyyətinin qurulmasını gerçəkləşdirir.

Elektron virtual sərgilər və elektron məlumat bazaları uzun müddət və hətta daim fəaliyyət göstərə bilər. Hətta tam mətn imkanı ilə həm kitabxananın özündə, həm də internet şəbəkəsində kitab axtarışı sistemlərinə istinadlar yerləşdirərək istifadəçini digər resurslara yönləndirmək mümkün sayılır.

Elektron layihələrin kitabxananın saytında yerləşdirilməsi, həmçinin linklərinin digər saytlarda, bloqlarda, sosial şəbəkələrdəki səhifələrdə reklam edilməsi potensial informasiya istinadları sayını artırmağa imkan yaradır. Kitabxananın elektron layihələrində mütəmadi olaraq istifadə olunan materiallar yenilənir və təqdim edilir.

Ədibə İSMAYILOVA,
Azərbaycan Milli Kitabxanasının
direktor müavini,
Əməkdar mədəniyyət işçisi